

Archeologienota zonder ingreep in de bodem Wielsbeke, Agristo Fase 1B

Titel

Archeologienota zonder ingreep in de bodem. Wielsbeke, Agristo Fase 1B

Auteur(s)

Lina Cornelis en Inger Woltinge

Opdrachtgever

Agristo

Projectnummer

2016-186

Plaats en datum

Gent, 21 juni 2016

Reeks en nummer

BAAC Vlaanderen Rapport 189

ISSN 2033-6898

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Algemeen.....	1
1.2	Beschrijving onderzoeksoopdracht	2
1.3	Doelstellingen.....	4
1.4	Onderzoeksvragen.....	5
2	Huidige en toekomstige situatie.....	6
2.1	Huidige situatie.....	6
2.2	Toekomstige situatie	9
3	Bureauonderzoek	12
3.1	Landschappelijke en bodemkundige situering.....	12
3.1.1	Topografische situering	12
3.1.2	Geologie en landschap	13
3.1.3	Bodem, erosie en bodemgebruik	18
3.2	Archeologische data	20
3.2.1	Centrale Archeologische Inventaris.....	20
3.2.2	Eerder archeologisch onderzoek	21
3.3	Historiek en cartografische bronnen.....	21
3.3.1	Onderzoek historische bronnen	21
3.3.2	Historische situatie aan de hand van cartografische bronnen.....	22
3.4	Archeologische verwachting	25
4	Resultaten bureauonderzoek	27
4.1	Algemeen.....	27
4.2	Beantwoording onderzoeksvragen	27
4.3	Samenvatting/assessment bureauonderzoek.....	29
4.4	Programma van maatregelen.....	30
5	Bibliografie.....	31
6	Lijst met figuren.....	32
7	Lijst met tabellen	32
8	Bijlagen	33
8.1	Privacyfiche (wordt afzonderlijk bijgeleverd).....	33
8.2	Tabel met archeologische perioden.....	34
8.3	Documenten Fase 1a (afzonderlijk bestand)	34

Technische fiche

Naam site:	Wielsbeke, Agristo Fase 1B		
Onderzoek:	Archeologienota zonder ingreep in de bodem		
Ligging:	Grote Molstenstraat, Gaverstraat, N382, Ridder de Gellinckstraat, Wielsbeke		
Kadaster:	Afdeling 1, Sectie B, Percelen 10R (partim) en 11B (partim)		
Coördinaten:	Noordwest:	x: 78080.7	y: 178247.4
	Noordoost:	x: 78351.3	y: 178464.9
	Zuidwest:	x: 78080.7	y: 178111.8
	Zuidoost:	x: 78384.1	y: 178100.6
Projectcode BAAC:	2016-186		
Opdrachtgever:	Agristo		
	Waterstraat 40, 8531 Harelbeke-Hulste		
Uitvoerder:	BAAC Vlaanderen bvba		
Erkenningsnummer BAAC Vlaanderen:	2015/00020		
Projectcode BAAC Vlaanderen:	2016-186		
Projectcode bureauonderzoek:	2016D18		
Veldwerkleider:	Lina Cornelis		
Erkenningsnummer veldwerkleider:	2015/00024		
Bewaarplaats archief:	BAAC Vlaanderen bvba (tijdelijk)		
Grootte projectgebied:	76048 m ²		
Uitvoeringsperiode:	april-mei 2016		
Reden van de ingreep:	Sloop van huidige bebouwing en plaatsing van nieuwbouw fabriek en bijhorende infrastructuur		
Wetenschappelijke vraagstelling:	Het doel van deze archeologienota is een archeologische evaluatie van het terrein.		
Resultaten:	Gebouwen, beton, 20 ^e -21 ^e eeuw		

1 Inleiding

1.1 Algemeen

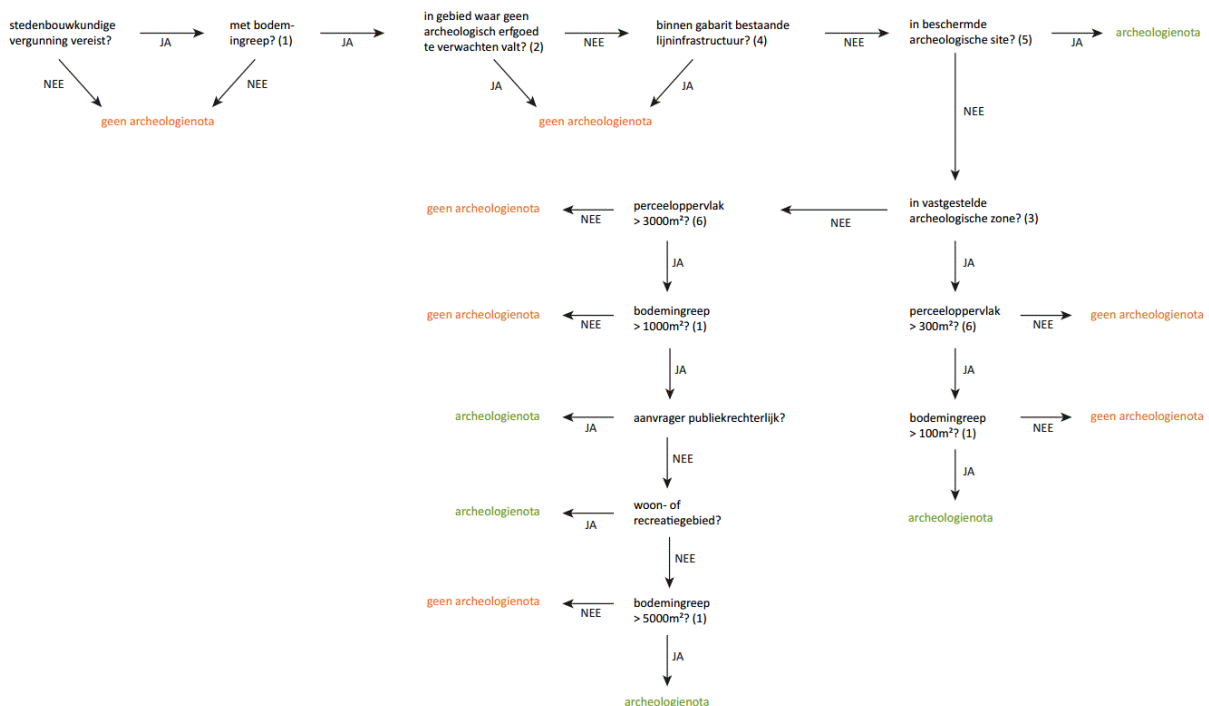
Bij het aanvragen van een stedenbouwkundige vergunning of een verkavelingsvergunning kan het zijn dat het toevoegen van een archeologienota aan de aanvraag verplicht wordt gesteld. De archeologienota wordt geschreven door een erkend archeoloog en bevat de resultaten van een archeologisch vooronderzoek en een advies voor vrijgave of eventueel verder vooronderzoek of een opgraving.

Het toevoegen van een archeologienota aan een stedenbouwkundige aanvraag is afhankelijk van een aantal criteria:

- De totale oppervlakte van de percelen
- De oppervlakte van de geplande bodemingrepen
- De ruimtelijke bestemming van het terrein
- De ligging van het terrein binnen of buiten een archeologische zone of site volgens de inventaris

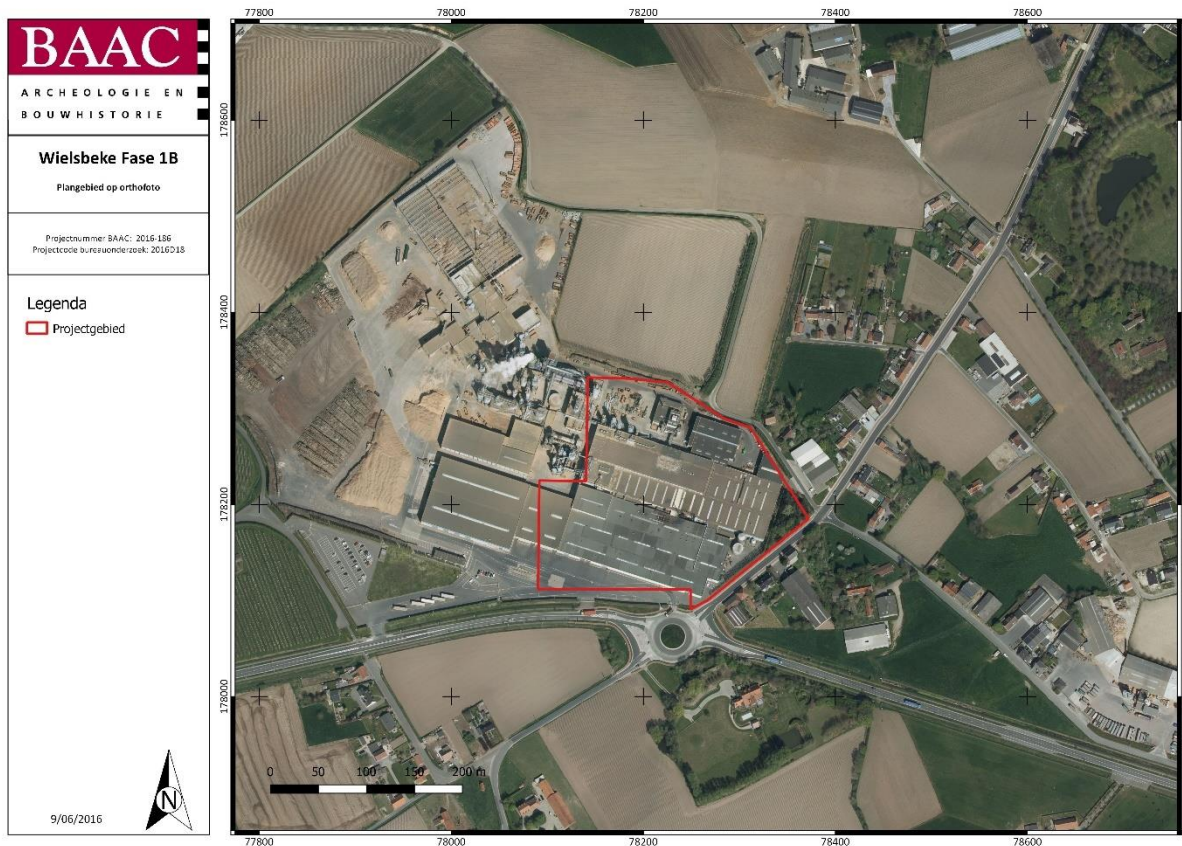
Hiervoor kan de beslisboom in Figuur 1 worden geraadpleegd.

Criteria bij stedenbouwkundige vergunningen

Figuur 1: Beslissingsboom bij stedenbouwkundige vergunning (Bron: Onroerend Erfgoed)¹

¹ Onroerend Erfgoed 2016.

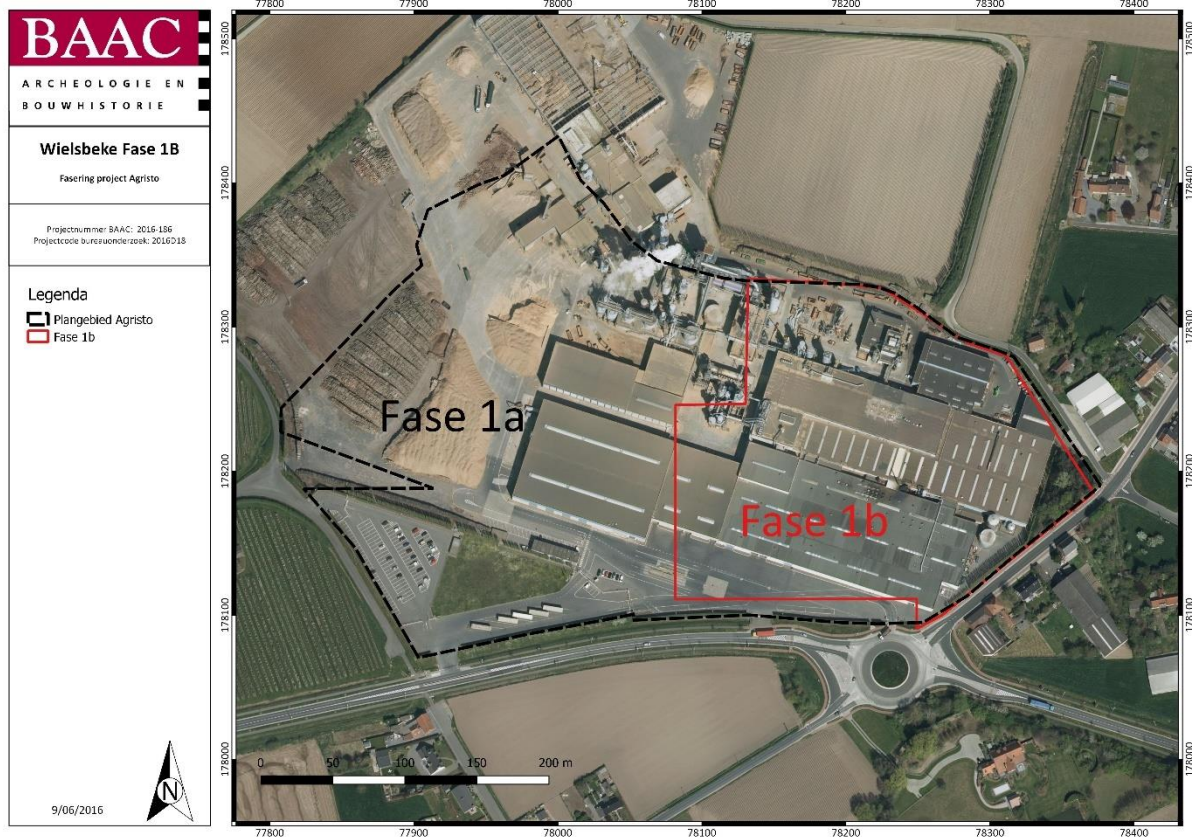
Figuur 3: Onderzoeksgebied op de orthofoto³

Het onderzoek werd uitgevoerd in april 2016 onder leiding van erkend archeoloog Lina Cornelis. Contactpersoon bij de opdrachtgever, *Agristo*, was Ward Claerbout. In de onderhavige archeologienota worden de locatie van het terrein en de geplande werken geanalyseerd. Deze informatie wordt samen met de resultaten van een archeologisch bureauonderzoek bestudeerd.

Het onderzoeksgebied maakt deel uit van een plangebied van ca 12 ha en is onderverdeeld in Fase 1a en 1b (zie Figuur 4). Voor Fase 1a, ten westen van het huidige onderzoeksgebied, loopt een afzonderlijke stedenbouwkundige procedure die geen onderdeel uitmaakt van onderhavig plangebied (zie bijlage). Het onderhavige onderzoeksgebied, Fase 1b, betreft de oostelijke helft van het terrein en heeft een totale oppervlakte van 76048 m².

Zoals te zien is op de orthofoto bestaat het terrein voornamelijk uit bestaande fabrieksgebouwen en verharde wegen. Op het terrein plant *Agristo* de bouw van een nieuw fabrieksgebouwencomplex met bijhorende infrastructuur waardoor het bodemarchief integraal verstoord zal worden. Het gevolg van deze ingreep is dat eventueel aanwezige archeologische resten vernietigd zullen worden.

³ CadGIS, 2016.

Figuur 4: Fasering van de geplande werken in het onderzoeksgebied. Plot BAAC op orthofoto.⁴

1.3 Doelstellingen

In het kader van het Onroerendergoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerendergoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. In het licht van de bestaande wetgeving heeft de opdrachtgever beslist eventuele belangrijke archeologische waarden te onderzoeken voorafgaande aan de werken. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Onderdeel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen en, indien dit niet kan, er aanbevelingen worden geformuleerd voor verder vooronderzoek of een definitieve opgraving.

Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen worden vernietigd, is een archeologisch onderzoek nodig. Er wordt een **bureauonderzoek** uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het onderzoeksgebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het onderzoeksgebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het onderzoeksgebied, zal de bodem onderzocht worden op gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren.

⁴ Geopunt 2016

Deze archeologienota dient bekrachtigd te worden door het Agentschap Onroerend Erfgoed en nadien bij de aanvraag voor de bouwvergunning gevoegd te worden.

1.4 Onderzoeksvragen

Tijdens het bureauonderzoek dienen op zijn minst onderstaande vragen beantwoord te worden:

1. Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?
2. Hoe was de oude perceelindeling?
3. Welke info is er nog te vinden over de huidige bebouwing en over voormalige constructies op het terrein?
4. Welke archeologische structuren kunnen ter hoogte van het onderzoeksgebied verwacht worden op basis van een analyse van het historisch kaart- en bronnenmateriaal?
5. In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?
6. Is er via archeologisch onderzoek of waarnemingen op aanpalende of nabijgelegen percelen reeds info beschikbaar over de bodembouw?

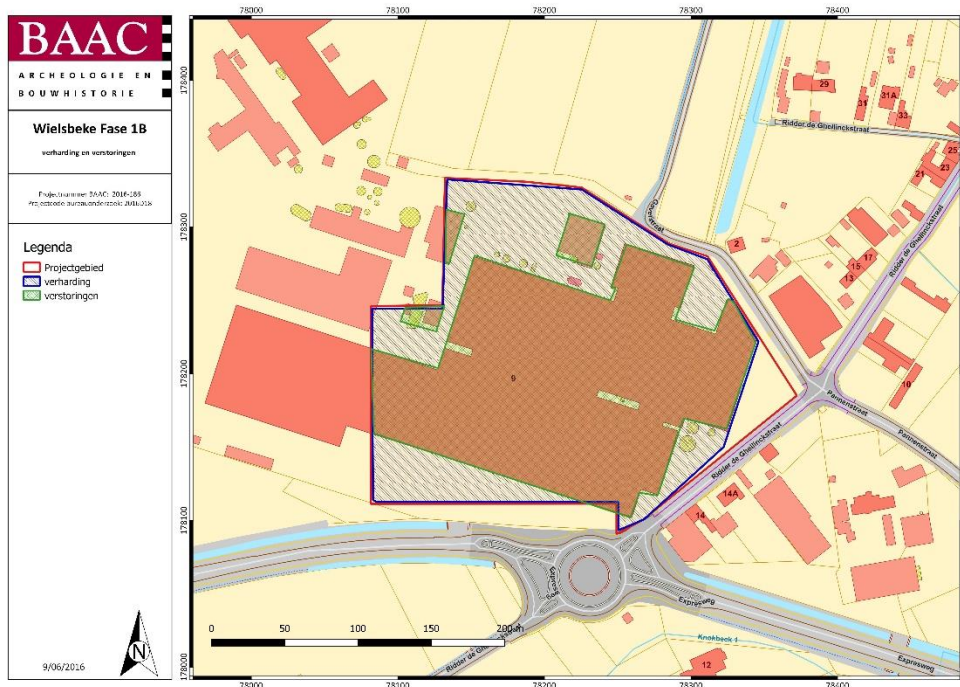
2 Huidige en toekomstige situatie

2.1 Huidige situatie

Het onderzoeksgebied werd in de tweede helft van de 20ste eeuw in gebruik genomen als fabriekslocatie van Unilin. De zone buiten de contouren van de fabrieksgebouwen werd overal voorzien van verharde wegen of parkeerterrein. Het terrein was hiervoor vermoedelijk nog steeds in gebruik als gras- of akkerland. Om de fabrieksgebouwen te plaatsen en de wegen en parkings aan te leggen, zal men het terrein aangepast hebben en vermoedelijk dus afgegraven, genivelleerd en/of opgehoogd. Een deel van de fabrieksgebouwen van Unilin binnen het onderzoeksgebied was onderkelderd, waarbij een diepte van ca. 5m werd verstoord. Een deel van deze gebouwen is op palen gebouwd, deze kunnen een diepte van 12m bereiken. De plannen van de riolering tonen aan dat op verschillende plaatsen doorheen het onderzoeksgebied onder de gebouwen verstoringen zullen ontstaan zijn bij de plaatsing van deze nutsvoorziening. Er zijn bovendien op verschillende locaties ondergrondse tanks voor opslag en septische putten ingegraven.

Bovenstaande ingrepen zullen het archeologisch niveau verstoord hebben. De gebouwen zelf omvatten 48500 m² van het 76000 m² onderzoeksgebied (64%). Er mag worden aangenomen dat de verstoringen voor de bouw ervan de contouren van de gebouwen enigszins overschrijdt.

Buiten 4200 m² (ca 6% van het plangebied) – in het uiterste oosten van het terrein - is de volledige rest van het plangebied verhard en zal dus ook mogelijk in meer of mindere mate verstoord zijn door graafwerken voor de aanleg van de verharding en bijhorende nutsleidingen. Het onverharde stukje terrein in het oosten is dicht beplant met bomen. Deze zullen ook zeker enige verstoring van het bodemprofiel teweeg hebben gebracht. De huidige verstoringen zijn duidelijk zichtbaar op de orthofoto (Figuur 3) en weergegeven in **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden..**

Figuur 5: huidige bebouwing en verharding op het terrein te Wielsbeke. Plot door BAAC op GRB.⁵

⁵ Geopunt 2016

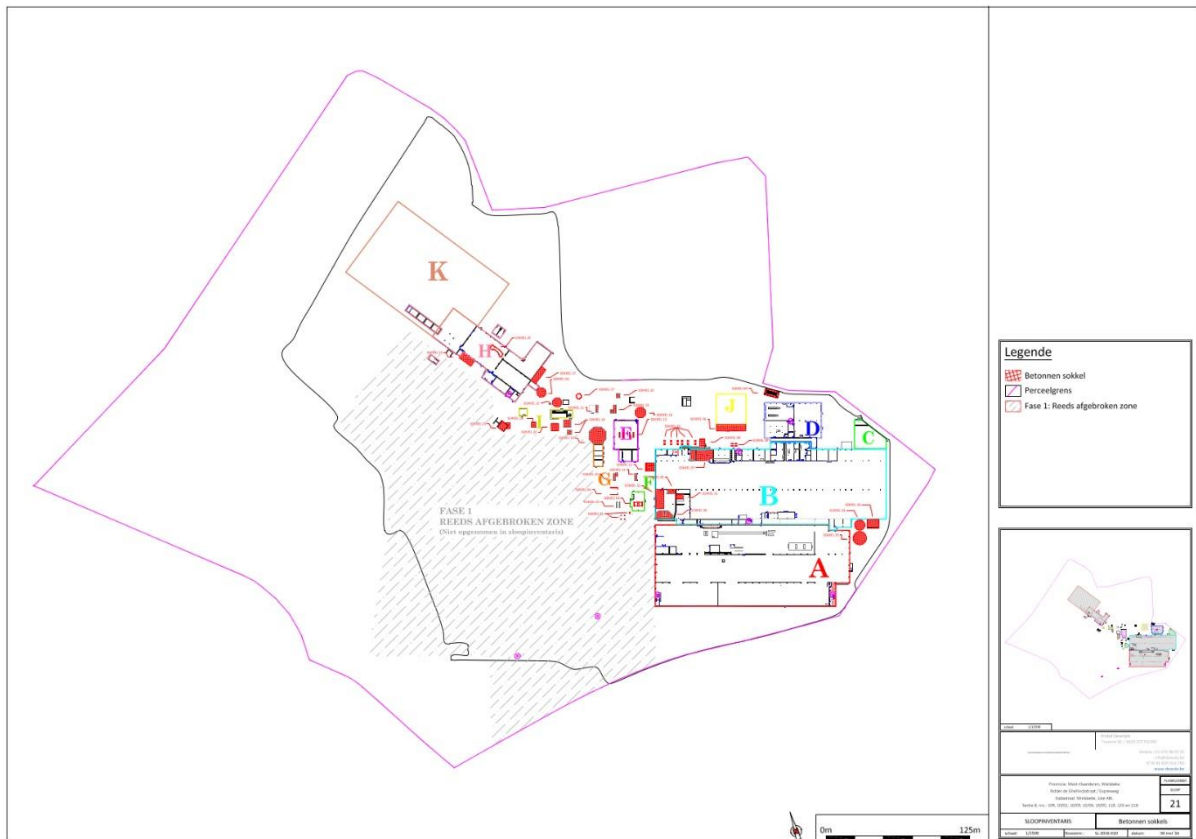
Figuur 6: Plan van huidige rioleringen op het terrein te Wielsbeke⁶

Zoals in de bijgevoegde plannen, afkomstig van de opdrachtgever, is te zien, is het oude fabrieksgebouw reeds afgebroken ('reeds afgebroken zone' in Figuur 6 tot en met Figuur 8). Met name in de figuur van de rioleringen (Figuur 6) is te zien dat de rioleringen over vrijwel het hele terrein lopen (de rode lijnen in de gebouwen met de letters A – K en de grijze lijnen in de reeds afgebroken zone). De ligging van de rioleringen is met smalle lijnen aangegeven. Deze zijn het hart van de riolering, de buizen zelf zijn breder en de verstoring is dus ook breder dan enkel de lijn alleen.

De verstoringen ten gevolge van de betonnen palen/sokkels in het terrein zijn beperkter van aard dan de riolering. Ze zijn in rood weergegeven in Figuur 7. Evengoed bevinden ze zich verspreid over het hele nog niet afgebroken deel van het terrein. In het reeds afgebroken deel van het gebouw bevonden zich ook betonnen sokkels, maar hier zijn geen plannen van bekend. Ze zijn uitgebroken tezamen met de funderingen en kelders van het gebouw. Deze uitbraak heeft voor veel verstoring van de zone gezorgd.

De ligging van kelders en putten is weergegeven in Figuur 8. Het betreft enkel de kelders en putten in de nog bestaande bebouwing. Kelders die aanwezig waren onder het reeds afgebroken gebouw zijn niet op het plan weergegeven. De opdrachtgever kon hiervoor geen plannen aanleveren. De kelders en putten die aanwezig waren, zijn wel geheel af- en uitgebroken. Gecombineerd met de verwijdering van de bestaande riolering in dit gedeelte van het terrein is de afbraakzone zo goed als volledig verstoord.

⁶ Plan Agristo

Figuur 7: Weergave van de locaties van betonnen sokkels in de bestaande bebouwing⁷

⁷ Plan Agristo

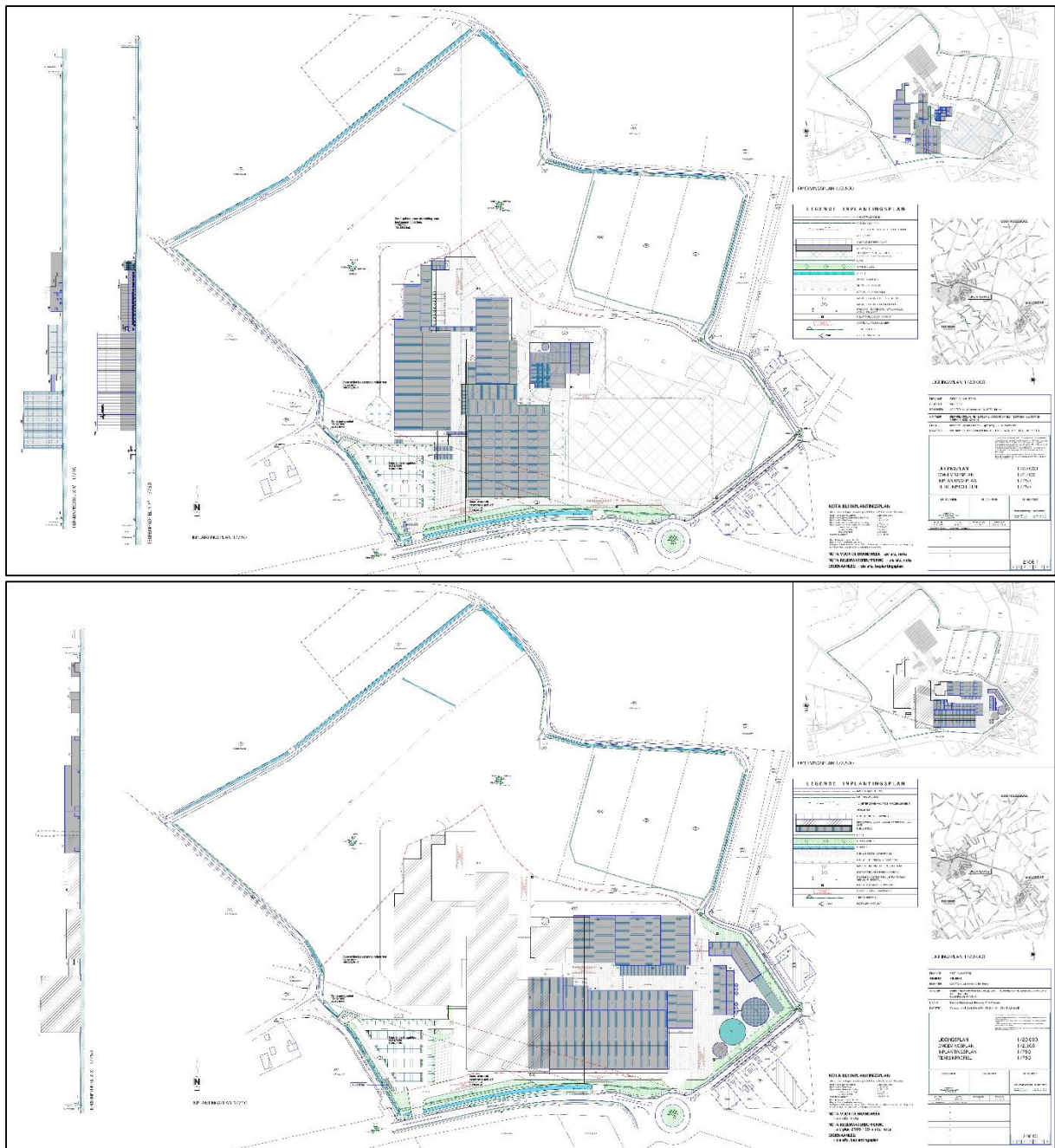
Figuur 8: Weergave van de ligging van putten en kelders in bestaande situatie⁸

2.2 Toekomstige situatie

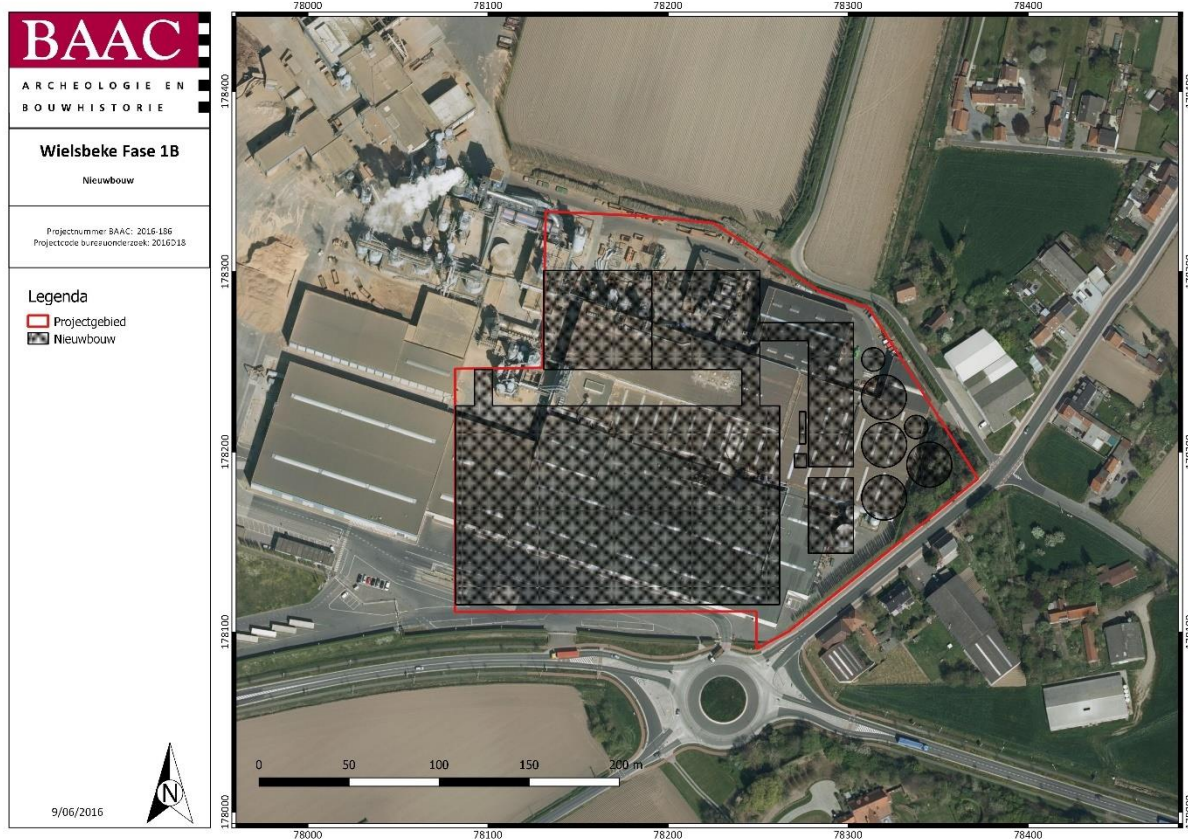
Binnen het plangebied zal een nieuw fabrieksgebouwencomplex met bijhorende infrastructuur worden opgericht. Hiervoor dienen de huidige fabrieksgebouwen gesloopt en verwijderd te worden. De definitieve bouwaanvraag voor Fase 1b is op heden nog niet afgewerkt waardoor de ligging van de infrastructuur nog niet zeker is. De geplande nieuwbouw is wel weergegeven in Figuur 10. De nieuwe gebouwen zullen op palen gebouwd worden met een diepte van zeker 12 meter.

De geplande nieuwbouw komt voor het overgrote deel overeen met de voormalige bebouwing en verharding van het terrein. Enkel in het uiterste oosten wordt de bouw van een tank voorzien in een gebied dat momenteel onbebouwd en begroeid met bomen is.

⁸ Plan Agristo

⁹ Plan Agristo

Figuur 10: geplande nieuwbouw op het terrein te Wielsbeke. Plot door BAAC op orthofoto.¹⁰

¹⁰ Geopunt 2016

3 Bureauonderzoek

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de beschikbare kennis inzake bodemkunde, geomorfologie, historie en archeologie met betrekking tot de onderzoekslocatie en omgeving. Deze informatie vormt de basis voor de archeologische verwachting van het onderzoeksgebied.

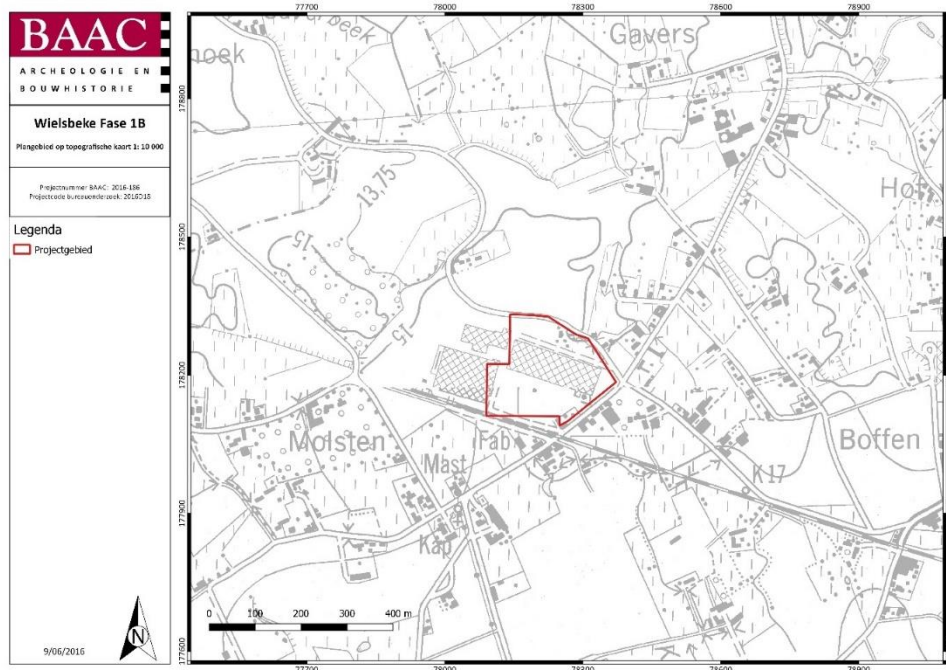
Er werd gebruik gemaakt van alle beschikbare kaarten voor het plangebied, te weten de bodemkaart, geologische kaarten, bodemerosiekaart, bodemgebruikskaart en relevante historische kaarten. De Centrale Archeologische Inventaris werd gebruikt als uitgangspunt voor de bestudering van archeologische waarden in de omgeving van het plangebied. In de directe omgeving waren op het moment van schrijven van onderhavige archeologienota geen eerdere archeologische onderzoeken bekend wier resultaten zouden kunnen bijdragen aan een gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel voor het plangebied.

De gebruikte kaarten werden in georeferenciede vorm gebruikt in het programma QGIS. In dit programma werden de genoemde kaarten als lagen toegevoegd teneinde er de huidige en toekomstige situatie op te kunnen weergeven. Het plangebied werd bovendien op alle kaarten geplott om de oriëntatie op de kaarten te vergemakkelijken.

3.1 Landschappelijke en bodemkundige situering

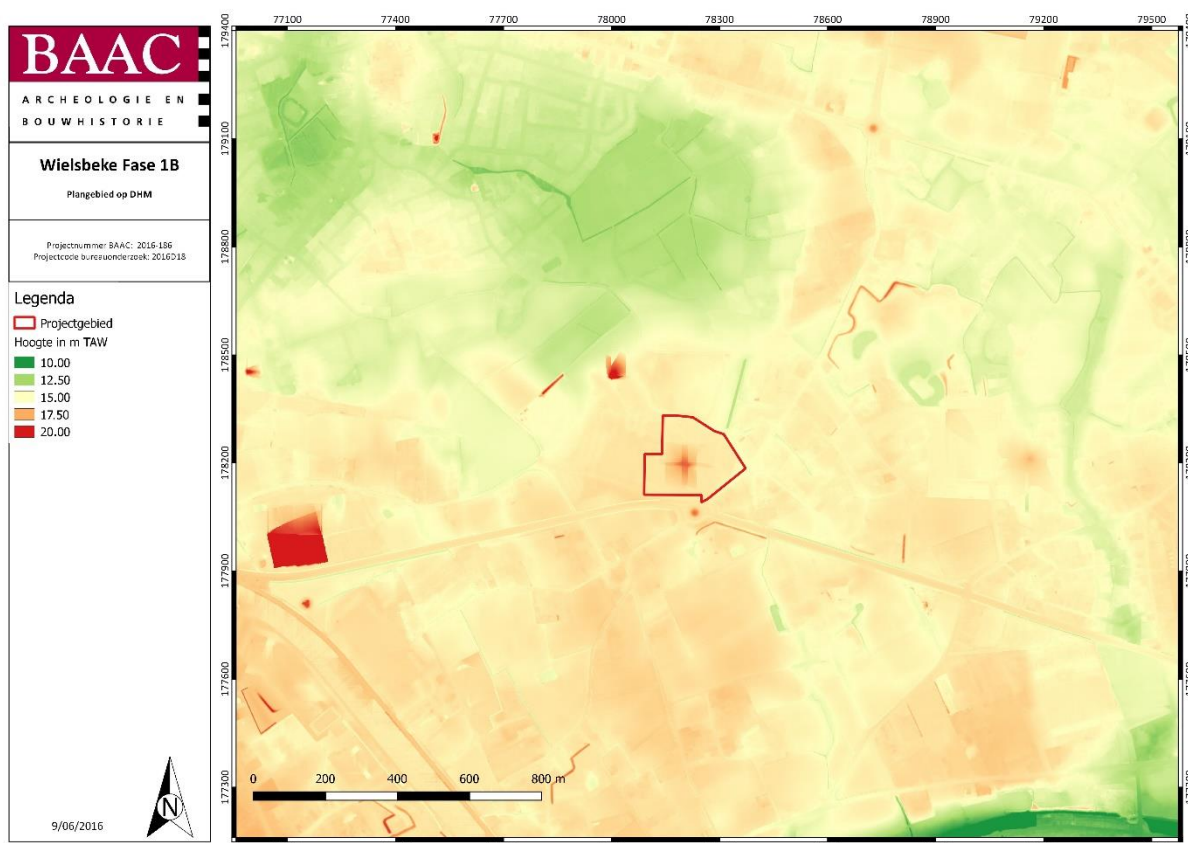
3.1.1 Topografische situering

De exacte locatie van het onderzoeksgebied is weergegeven in Figuur 11. Het onderzoeksgebied is gelegen te Wielsbeke, op het perceel omringd door de Grote Molstenstraat, de Expressweg (N382), de Ridder de Ghellinckstraat, de Gaverstraat en de Palingstraat. De omgeving rond het projectgebied bevindt zich volgens het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM) tussen 14 en 16 m + TAW (Figuur 12).

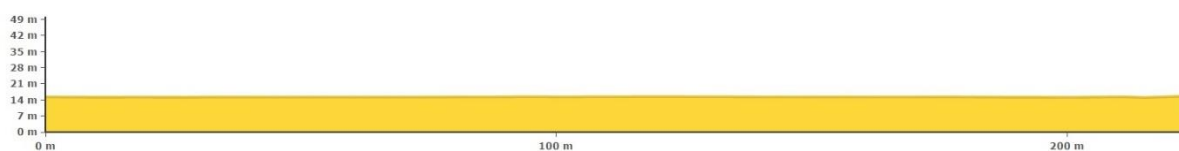

Figuur 11: Situering van het onderzoeksgebied op de topografische kaart 1:10 000¹¹

¹¹ Geopunt, 2016

Figuur 12: Situering van het onderzoeksgebied op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM)¹²

Figuur 13: hoogteverloop van het onderzoeksgebied¹³

3.1.2 Geologie en landschap

3.1.2.1 Fysisch geografisch

Wielsbeke is gelegen in de provincie West-Vlaanderen op ca. 34 km ten zuidoosten van Brugge, ca. 12 km ten noordoosten van Kortrijk en ca. 30 km ten zuidwesten van Gent. Wielsbeke is deels in de alluviale Leievallei en deels op de uitlopers van het zandlemige Hoogland van Hulste gelegen.¹⁴

3.1.2.2 Paleogeen en Neogeen (Tertiair)

Op basis van de *Databank Ondergrond Vlaanderen*¹⁵ bevindt het onderzoeksterrein zich binnen de Formatie van Kortrijk in het Lid van Moen. De Formatie van Kortrijk (Ko) is omschreven als een

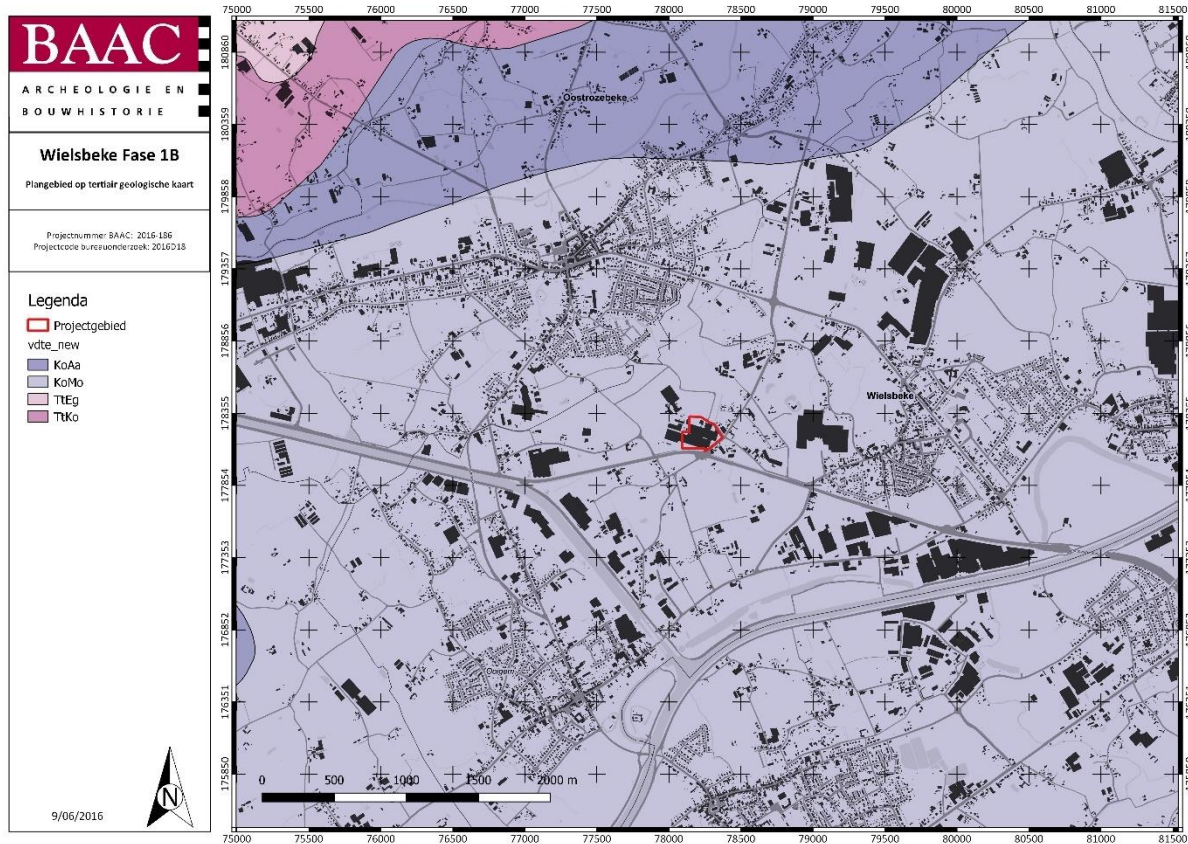
¹² Geopunt, 2016.

¹³ Geopunt, 2016

¹⁴ Inventaris onroerend erfgoed, 2016a.

¹⁵ DOV Vlaanderen, 2016 ; Geopunt, 2016.

doorgaans kleig facies met weinig macrofossielen. Het Lid van Moen (KoMo) vormt een heterogene siltige tot zandige afzetting afhankelijk van de lokalisatie. Het gaat om grijze klei tot silt, kleihoudend, kleilagen. Nummulites planulatus wordt aangetroffen.¹⁶

Figuur 14: Situering van het onderzoeksgebied op de tertiairgeologische kaart¹⁷

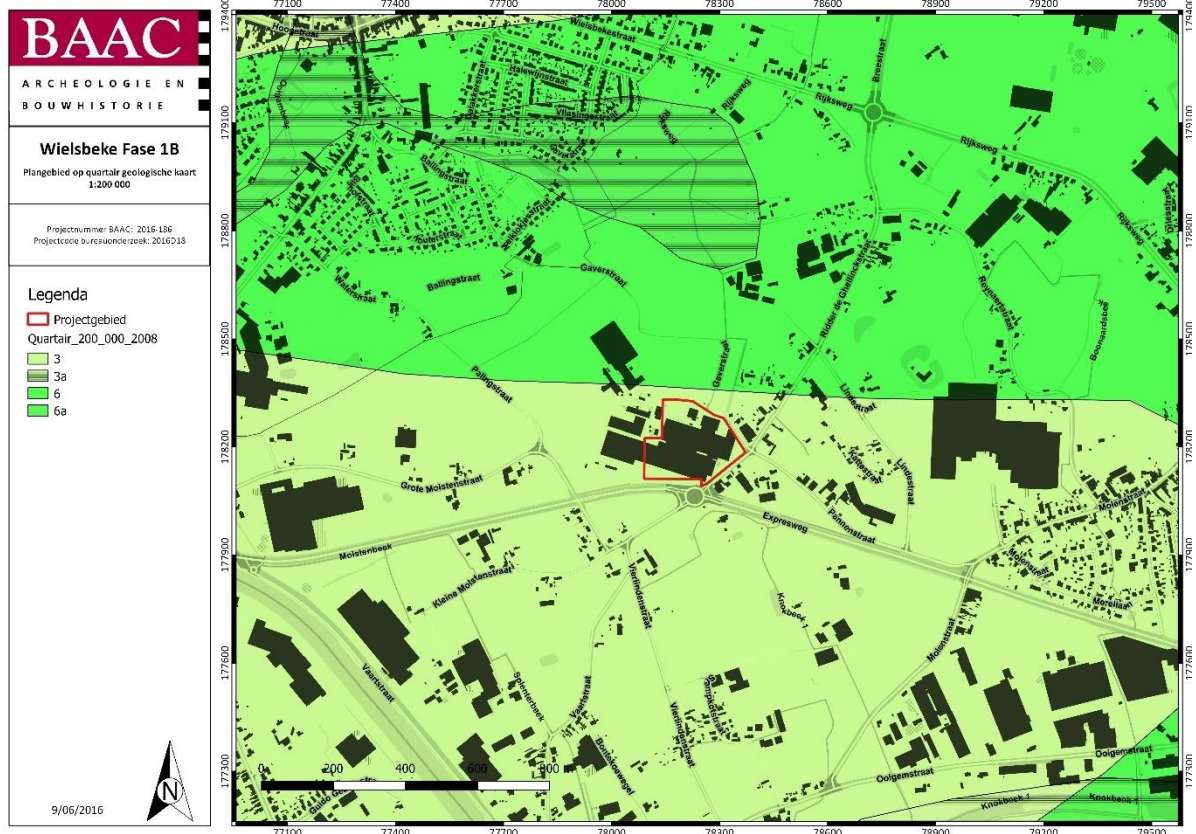
3.1.2.3 Quartair

Volgens de quartairgeologische kaart (1:200.000) bevindt het onderzoeksgebied zich binnen type 3 en type 6. Type 3 omvat fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen), die mogelijk afgedekt zijn met eolische afzettingen, zand tot silt, uit het Weichseliaan, mogelijk Vroeg-Holoceen, zand tot zandleem in het noordelijk en centrale gedeelte van Vlaanderen, silt in het zuidelijk gedeelte van Vlaanderen en/of hellingsafzettingen van het Quartair. Type 6 omvat fluviatiele afzettingen van het Eemiaan (Laat-Pleistoceen) die afgedekt zijn door fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen), die mogelijk afgedekt zijn met eolische afzettingen, zand tot silt, van het Weichseliaan, mogelijk Vroeg-Holoceen, zand tot zandleem in het noordelijk en centrale gedeelte van Vlaanderen, silt in het zuidelijk gedeelte van Vlaanderen en/of hellingsafzettingen van het Quartair¹⁸.

¹⁶ Bogemans, 2007a.

¹⁷ DOV Vlaanderen, 2016 ; Geopunt, 2016.

¹⁸ DOV Vlaanderen, 2016.

Figuur 15: Situering van het onderzoeksgebied op de quartairgeologische kaart schaal 1:200.000¹⁹

3

ELPw en/of HQ
FLPw

* De karteereenheid is mogelijk afwezig.

ELPw Eolische afzettingen (zand tot silt) van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen), mogelijk Vroeg-Holoceen; zand tot zandleem in het noordelijke en centrale gedeelte van Vlaanderen; silt (loess) in het zuidelijke gedeelte van Vlaanderen.

HQ Hellingsafzettingen van het Quartair.

FLPw Fluviaïele afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen).

6

ELPw en/of HQ
FLPw
FLPe

* De karteereenheid is mogelijk afwezig.

ELPw Eolische afzettingen (zand tot silt) van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen), mogelijk Vroeg-Holoceen; zand tot zandleem in het noordelijke en centrale gedeelte van Vlaanderen; silt (loess) in het zuidelijke gedeelte van Vlaanderen.

HQ Hellingsafzettingen van het Quartair.

FLPw Fluviaïele afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen).

FLPe Fluviaïele afzettingen van het Eemiaan (Laat-Pleistoceen).

Figuur 16: Uitleg type 3 en type 6, volgens de quartairgeologische kaart 1:200.000.²⁰

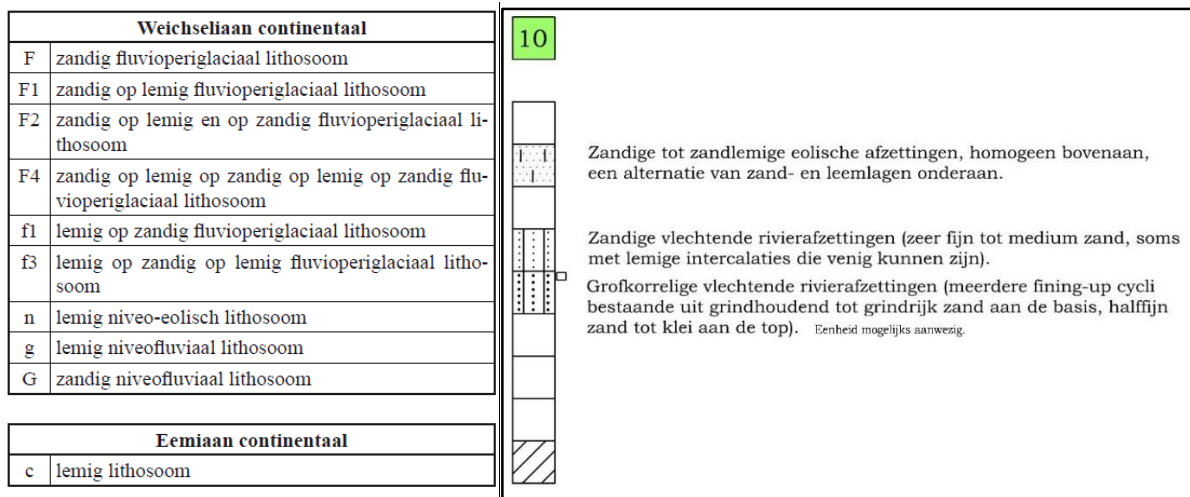
Volgens de quartairgeologische kaart (1:50.000) bevindt het onderzoeksgebied zich ter hoogte van lithosequenties gF2c, GF2c en GF1c uit kaartblad 21 (Tielt). Lithosequentie gF2c bestaat uit een Weichseliaan continentaal lemig niveofluviaal lithosoom (g), dat opgevolgd wordt door een Weichseliaan fluvioperioglaciale sequentie bestaande uit een bovenste zandige laag, rustend op een lemige laag, rustend op een onderste zandige laag (F2), dat op zich opgevolgd wordt door een Eemiaan

¹⁹ DOV Vlaanderen, 2016, Geopunt, 2016.

²⁰ DOV Vlaanderen, 2016

continentaal lemig lithosoom (c). Lithosequentie GF2c bestaat uit een Weichseliaan continentaal zandig niveofluviaal lithosoom (G), dat opgevolgd wordt door een Weichseliaan fluvioperioglaciale sequentie bestaande uit een bovenste zandige laag, rustend op een lemige laag, rustend op een onderste zandige laag (F2), dat op zich opgevolgd wordt door een Eemiaan continentaal lemig lithosoom (c). Lithosequentie GF1c bestaat uit een Weichseliaan continentaal zandig niveofluviaal lithosoom (G), dat opgevolgd wordt door een Weichseliaan fluvioperioglaciale sequentie bestaande uit een bovenste zandige laag, rustend op een lemige laag (F1), dat op zich opgevolgd wordt door een Eemiaan continentaal lemig lithosoom (c).

Alsook bevindt het onderzoeksgebied zich binnen profieltype 10 uit kaartblad 29 (Kortrijk), bestaande uit een geologische sequentie van zandige tot zandlemige eolische afzettingen, homogeen bovenaan, een alternatie van zand- en leemlagen onderaan, zandige vlechtende rivierafzettingen (zeer fijn tot matig fijn zand, soms met lemige intercalaties die weinig kunnen zijn) en mogelijk aanwezige grofkorrelige vlechtende rivierafzettingen (meerdere *fining-up* cycli bestaande uit grindhoudend tot grindrijk zand aan de basis, halffijn zand tot klei aan de top).²¹

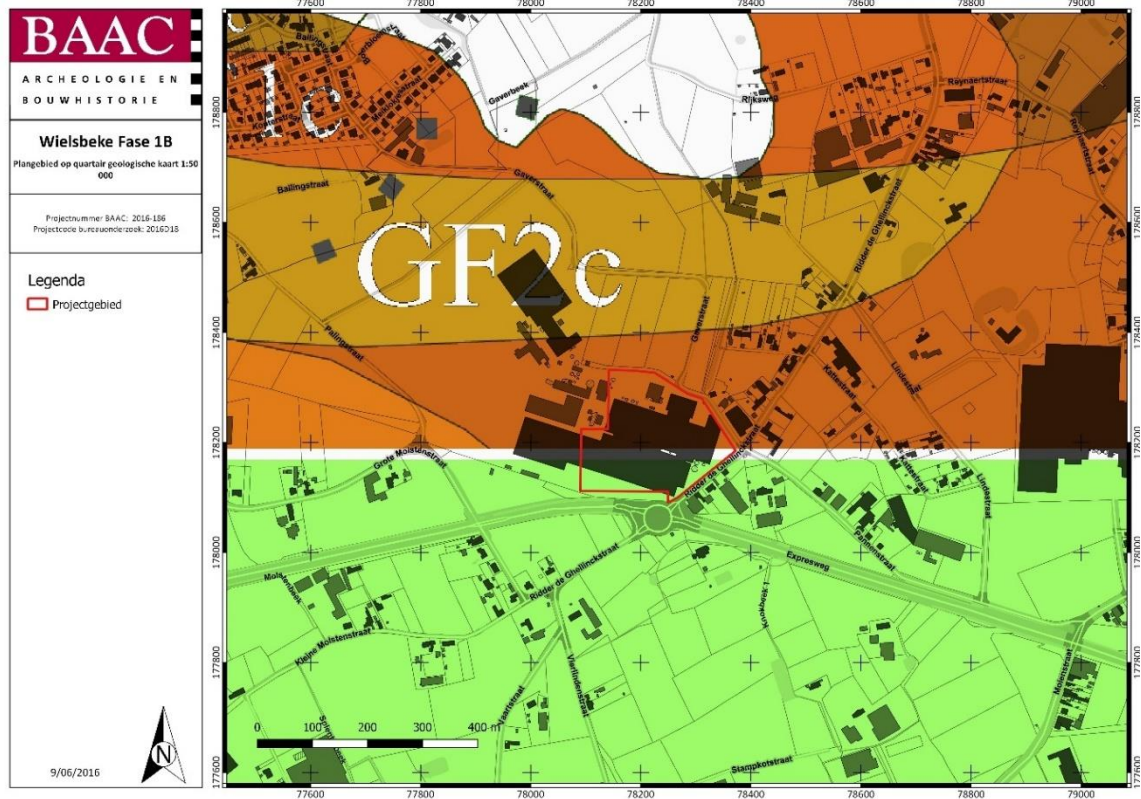

Figuur 17a (links²²) en 6b (rechts²³): Kenmerken van de quartairgeologische kaart 1:50.000 voor wat betreft het onderzoeksgebied

²¹ Bogemans, 2007a ; De Moor et al., 1997a.

²² De Moor et al., 1997a.

²³ Bogemans, 2007b.

Figuur 18: Situering van het onderzoeksgebied op de quartairgeologische kaart schaal 1:50.000

3.1.3 Bodem, erosie en bodemgebruik

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen²⁴ zijn in het onderzoeksgebied diverse bodems aanwezig:

- *Scc*, matig droge lemig zandbodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont,
- *Pcc(h)*, matig droge licht zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont,
- *Pdc*, matig natte licht zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont,
- *PdP*, matig natte licht zandleembodem zonder profiel of met onbepaald profiel en
- *SbC*, droge lemig zandbodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont.

Figuur 19: Situering onderzoeksgebied op de bodemkaart van Vlaanderen²⁵

Het plangebied zelf is niet gekarteerd op de kaart van de potentiële bodemerosie (zie Figuur 20). Ten zuidwesten van het plangebied werd een zeer lage potentiële bodemerosie vastgesteld, de rest van het omliggende terrein heeft een verwaarloosbare kans op erosie. De reden dat het plangebied zelf niet gekarteerd is voor de kaart, ligt in het feit dat de kaart opgesteld is na de bouw van de fabriek op het terrein.

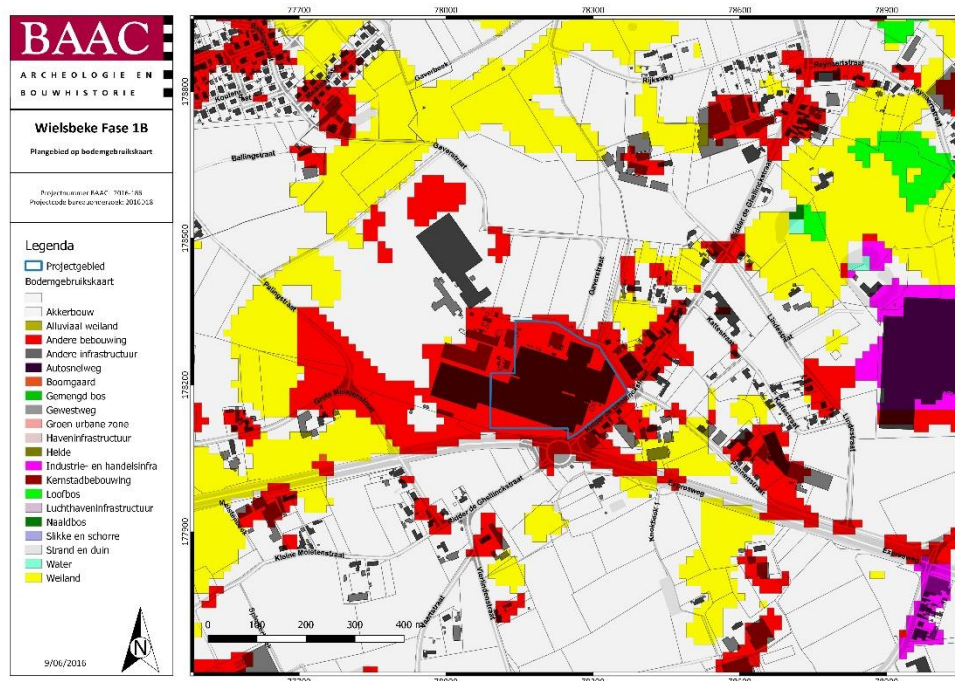
Op de bodemgebruikskaat staat het plangebied weergegeven als 'andere bebouwing'. Het overgrote deel van het plangebied bestaat dan ook uit fabriek en verharding.

²⁴ AGIV 2016b.

²⁵ AGIV 2016b.

Figuur 20: Situering onderzoeksgebied op de potentiële bodemerisatiekaart van Vlaamse gemeenten²⁶

Figuur 21: Bodemgebruik in de omgeving van het plangebied volgens de bodemgebruikkaart.²⁷

²⁶ Geopunt 2016

²⁷ Geopunt 2016

3.2 Archeologische data

3.2.1 Centrale Archeologische Inventaris

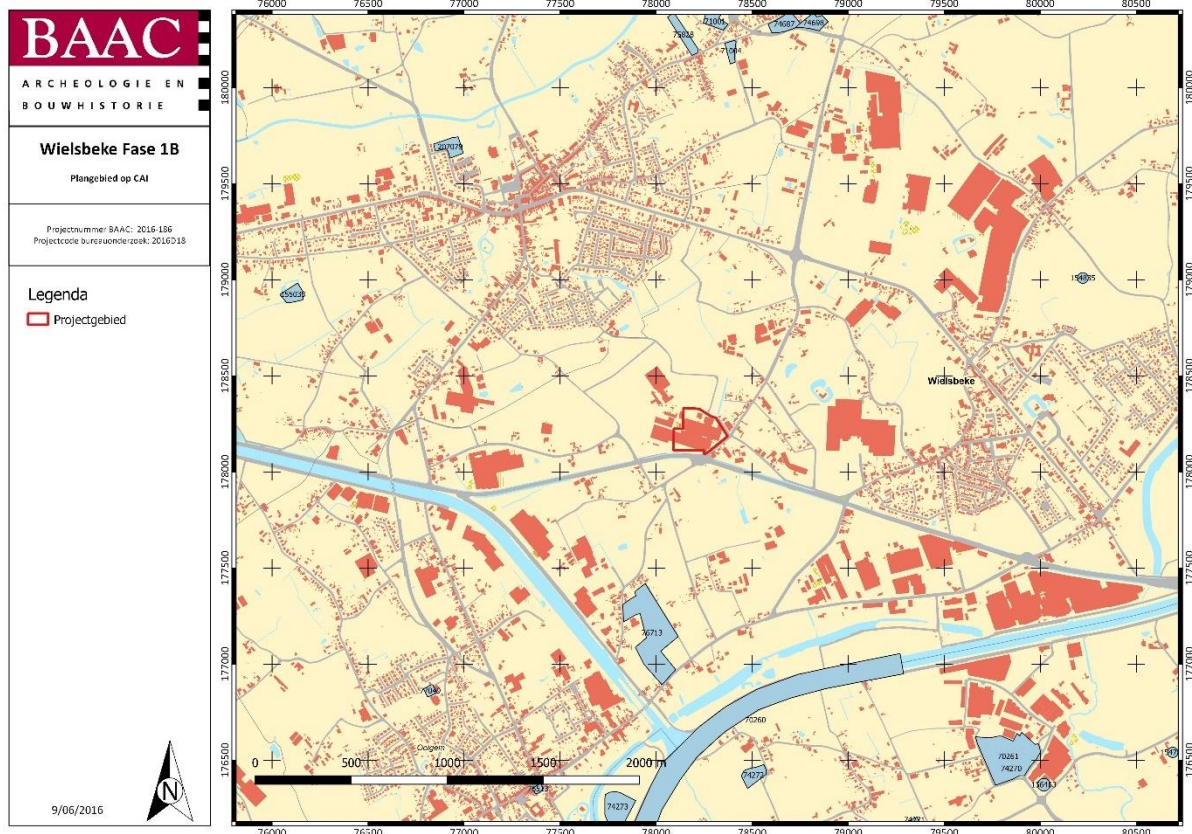
De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) is een databank van archeologische vindplaatsen in Vlaanderen. Hoewel de inventaris niet volledig compleet is, kan dit overheidsinstrument helpen om een inschatting te maken ten aanzien van het archeologisch potentieel van het onderzoeksgebied. Binnen het onderzoeksgebied zelf zijn er geen archeologische waarden gekend (Figuur 22).²⁸ Binnen een straal van 2 km rondom het projectgebied werden de volgende meldingen teruggevonden:

Tabel 1: Archeologische waarden in de CAI in de omgeving van het onderzoeksgebied²⁹

CAI-NUMMER	OMSCHRIJVING
207079	KUILEN EN PAALSPOREN EN ENKELE FRAGMENTEN AARDEWERK (VOLLE MIDDELEEUWEN)
77049	HOUTSKOOLRIJKE KUIL (LATE IJZERTIJD)
71004	LOSSE VONDSTEN: 1 KERN, 1 KLING (STEENTIJD)
75828	LOSSE VONDSTEN: 1 KERN, 3 AFSLAGEN, 1 KLING, 1 FRAGMENT VAN EEN AFHAKING (STEENTIJD)
76713	GEPOLIJSTE BIJL, ENKELE SILEXARTEFACTEN (STEENTIJD), ENKELE AARDEWERKVONDSTEN (IJZERTIJD), EEN 5-TAL ROMEINSE BRANDRESTENGRAVEN (VELDGRAVEN), HUTKOM, GEBOUWPLATTEGROND VAN EEN HOOFDGEBOUW, ENKELE SPIEKERS, 2 WATERPUTTEN, GRACHTENSYSTEEM, SILO (LATE IJZERTIJD-VROEG-ROMEINSE), ZEEPWAARKRUIKJE (MIDDEN-ROMEINSE TIJD), AARDEWERK (MIDDELEEUWEN), EEN HUTKOM (VROEGE MIDDELEEUWEN?), EEN HOOFDGEBOUW, WATERKUIL, PERCELLERING (VOLLE MIDDELEEUWEN)
74273	INDICATIE VAN EEN SITE MET WALGRACHT DOOR MIDDEL VAN CARTOGRAFIE (LATE MIDDELEEUWEN), GEBOUWEN EN DEEL VAN OMGRACHTING NOG BEWAARD
70260	LOSSE VONDSTEN: DIVERSE SCHRABBERS, GERETOUCHEERDE AFSLAGEN, KLINGEN, PIJLPUNT EN SPITS (STEENTIJD), AARDEWERK (IJZERTIJD), AARDEWERKFRAGMENT EN TEGULA (ROMEINSE TIJD)
74272	INDICATIE VAN EEN SITE MET WALGRACHT DOOR MIDDEL VAN CARTOGRAFIE (LATE MIDDELEEUWEN), OMGRACHTING NIET MEER BEWAARD

²⁸ Centraal Archeologische Inventaris 2016.

²⁹ Centraal Archeologische Inventaris 2016.

Figuur 22: CAI-kaart van het onderzoeksgebied met de archeologische vindplaatsen in de omgeving³⁰

3.2.2 Eerder archeologisch onderzoek

In de directe omgeving van het plangebied zijn geen archeologische (voor)onderzoeken bekend. Op ongeveer 1,5 km afstand van het plangebied zijn opgravingen uitgevoerd in 2015 door Monument Vandekerckhove aan de Lobeekstraat³¹ en door Ruben Willaert aan de Maurissenstraat³². Het eerste onderzoek leverde structuren en funeraire contexten en een enclos uit de metaaltijden en resten uit de WOI op. Daarnaast werden crematiegraven uit de Romeinse tijd gevonden.

Aan de Maurissenstraat werden soortgelijke structuren uit de metaaltijden en Romeinse tijd gevonden. Beide opgravingen werden nog niet opgenomen in de CAI.

3.3 Historiek en cartografische bronnen

3.3.1 Onderzoek historische bronnen

Het onderzoeksgebied ligt in de huidige gemeente Wielsbeke. In de historische bronnen komt de gemeente pas voor vanaf het einde van de 11de eeuw. De eerste vermelding van 'Wilesbecke' vinden we terug in een akte uit 1075 met betrekking tot de proosdij van Harelbeke. Hierin wordt Albertus de Wilesbecke vermeld. De plaats 'Vilesbeca' wordt in 1092 aangetroffen in de Summa Satorum, waar men spreekt over de opbrengst van het altaar van Wielsbeke. In 1141 wordt het bestaan van een villa, een grote landbouwuutbating, vermeld en in 1170 wordt voor het eerst de huidige vorm 'Wielsbeke'

³⁰ Centraal Archeologische Inventaris 2016.

³¹ Zonder auteur 2015

³² Beke 2015

gebruikt. De oudste kerkgeschiedenis van Wielsbeke is grotendeels onbekend. Men vermoedt dat er een kerkje langs de Leie gebouwd werd in ca. 1400. De kerk lag voorheen mogelijk op de Kokeldries, de oudste wijk in Wielsbeke.³³

Enkele straten rondom het onderzoeksgebied worden vermeld in historische bronnen en zijn te herkennen op de historische kaarten. De Gaverstraat is gekend onder een oudere benaming, 'de palinck strate', op een kaart bij het renteboek van de heerlijkheden Vijve en Ingelmunster uit 1642. Op de Ferrariskaart (1770-1778) is er voor het eerst aan weerszijden van deze straat bebouwing weergegeven. Op het primitief kadasterplan uit ca. 1830 heeft de straat nog steeds de naam 'paelinck strate'. In 1843 wordt het tracé van de Gaverstraat en Pannenstraat 'Oostroosebekaestraet' genoemd op de kaart van de Atlas der Buurtwegen. Kleine hoeves en landarbeiderswoningen bevinden zich langs de straat in deze periode. Sinds de tweede helft van de 20ste eeuw is het verloop van de weg aangepast, na de vestiging van het bedrijf Unilin.³⁴

De benaming van de huidige Ridder de Ghellinckstraat blijkt van recente datering. De weg stond in het renteboek van de heerlijkheden Vijve en Ingelmunster uit 1642 bekend als 'de Bree Strate', in het landboek van Wielsbeke uit 1720 als 'De Brede Strate' en 'De Breestraete', 'Breestraete' op kaarten uit het register van de grote tiend van de Sint-Maartensabdij van Doornik in 1756 of 'Breestraet' op de Atlas der Buurtwegen uit 1843. Op de Poppkaart, omstreeks 1850, wordt ze vermeld als 'Chemin d'Oyghem à Oostrosebeke'. De huidige straatnaam werd in 1956 gegeven t.a.v. ridder de Ghellinck d'Elseghem. De familie de Ghellinck bezat vele eigendommen te Wielsbeke. Vanaf het tweede kwart van de 18de eeuw kende deze straat reeds een hoge graad van bebouwing, zo zien we op de schematische weergave van bebouwing in het landbouw van Wielsbeke uit 1720.

Nabij het projectgebied, op de hoek van de Grote Molstenstraat en de Ridder de Ghellinckstraat bevond zich een herberg, 'De Sleerin', die reeds vermeld wordt in 1642 in het renteboek van de heerlijkheden Vijve en Ingelmunster en in 1720 in het landboek van Wielsbeke.³⁵

Het deel van de Grote Molstenstraat dat het perceel van het onderzoeksgebied omringd werd de 'strate commende van Roosbeke' genoemd in 1645 of 'strate van Roosbeke naer den Sleerin' in 1720. Op de Atlas der Buurtwegen uit 1843 maakt ze nog deel uit van de 'Palinckstraat'.³⁶

3.3.2 Historische situatie aan de hand van cartografische bronnen

Een andere belangrijke bron van informatie is het historisch kaartmateriaal. Om verder na te gaan of er bebouwing is geweest op het terrein in historische tijden, of dat het landgebruik van het perceel is gewijzigd doorheen de tijd, zijn enkele historische kaarten geraadpleegd. Hierbij moet wel rekening gehouden worden met het feit dat de eerste bruikbare kaarten pas vanaf de 16de eeuw of later voorhanden zijn.

Het historisch kaartmateriaal geeft een beeld van hoe (eventuele) bebouwing evolueerde door de eeuwen heen, maar pas vanaf het moment dat de eerste kaarten voor het gebied verschenen, m.a.w. vanaf de 16de eeuw. Bovendien is de afwezigheid van bebouwing op de kaarten geen garantie dat er geen bebouwing geweest is. In de beginperiode van de cartografie werden voornamelijk grotere nederzettingen en belangrijke bouwwerken zoals kerken, kloosters en kastelen weergegeven en was er geen of weinig aandacht voor de "gewone bewoning"/burgerlijke architectuur. Pas vanaf de 19^{de}

³³ Inventaris onroerend erfgoed, 2016a.

³⁴ Inventaris onroerend erfgoed, 2016b.

³⁵ Inventaris onroerend erfgoed, 2016c.

³⁶ Inventaris onroerend erfgoed, 2016d.

eeuw verschijnen de eerste gedetailleerde kaarten. Mogelijk eerder aanwezige middeleeuwse structuren waren misschien reeds verdwenen.

De Ferrariskaarten zijn een verzameling van 275 uiterst gedetailleerde topografische kaarten van de Oostenrijkse Nederlanden. Ze zijn opgemaakt tussen 1771 en 1778 onder leiding van Joseph de Ferraris, een generaal bij de Oostenrijkse artillerie en veldmaarschalk in de Oostenrijkse Nederlanden. Het is de eerste systematische kartering van het Belgische grondgebied.³⁷

Op de Ferrariskaart is te zien dat het onderzoeksgebied gesitueerd is in Wielsbeke. In de directe omgeving van het onderzoeksgebied bevinden zich enkele gebouwen, maar we treffen er vooral akkerland. Perceelgrenzen worden door middel van een bomenrij duidelijk. Binnen het onderzoeksgebied zelf zouden op basis van deze kaart mogelijk enkele gebouwen aanwezig zijn en enkele perceelgrenzen. De positionering van deze kaart ter hoogte van het onderzoeksgebied wordt enigszins bemoeilijkt door de geringere nauwkeurigheid van deze kaart in buitengebied.

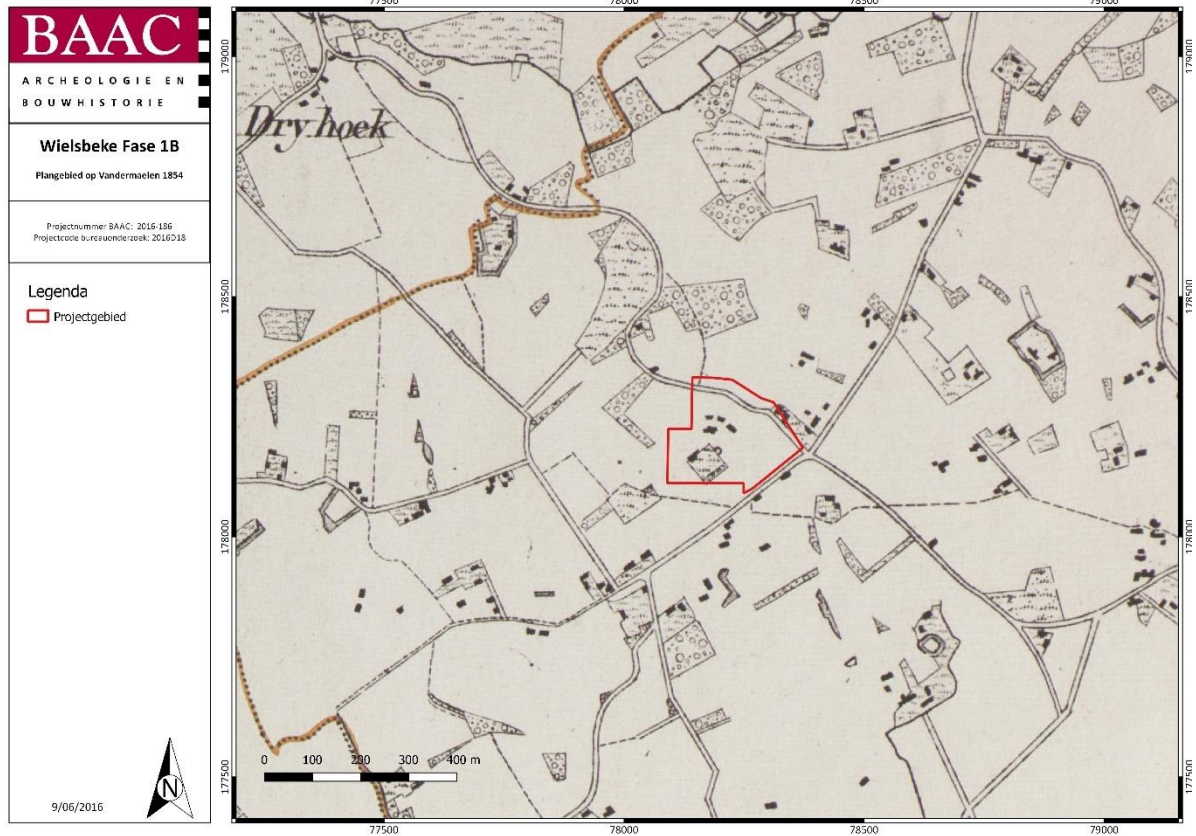
Figuur 23: Ferrariskaart met aanduiding van het onderzoeksgebied³⁸

Een volgende bron zijn de Vandermaelenkaarten, die tussen 1795 en 1869 zijn gemaakt door Philippe Vandermaelen. Zijn gedetailleerde (schaal 1:20.000) 'Carte topographique de la Belgique' is tussen 1846 en 1854 gemaakt en bestaat uit 250 folio's.³⁹ Ter hoogte van het onderzoeksgebied worden akkerland, grasland, loofbos en enkele gebouwen afgebeeld. In de omgeving bevinden zich nog enkele loofbossen en graslanden. Er wordt geen perceelindeling weergegeven op deze kaarten.

³⁷ http://belgica.kbr.be/nl/coll/cp/cpFerraris_nl.html

³⁸ Geopunt, 2016.

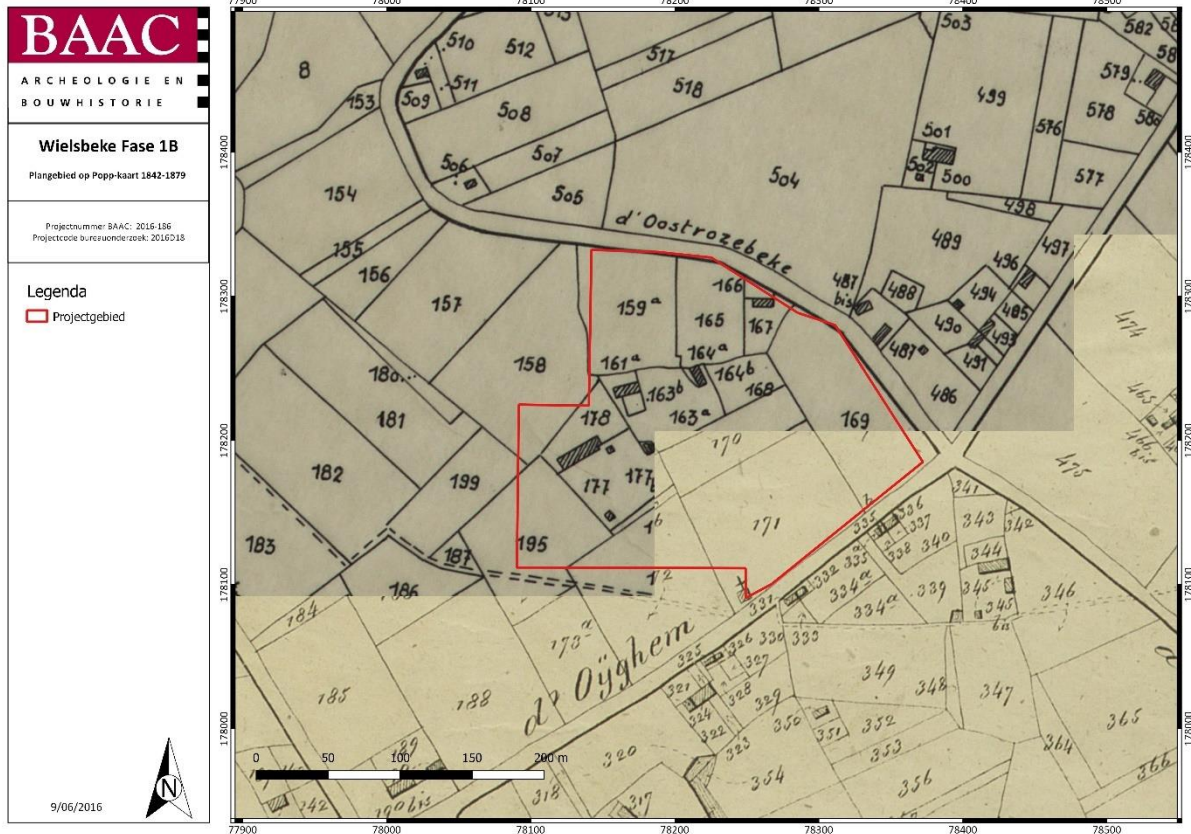
³⁹ <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/93795cd6-66d3-4310-83b2-5443adfee403>

Figuur 24: Vandermaelenkaart uit 1854 met aanduiding van het onderzoeksgebied⁴⁰

De situatie op de Popp-kaart uit de 2de helft 19de eeuw (1842-1879) en de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840) is bijna exact hetzelfde. Deze kaarten tonen duidelijk de perceelindeling. Verschillende perceelgrenzen bevinden zich binnen het onderzoeksgebied. Er zijn ook enkele gebouwen en een poel aanwezig.

⁴⁰ Geopunt, 2016.

Figuur 25: Popp-kaart uit 1842-1879 met aanduiding van het onderzoeksgebied⁴¹

Op de historische kaarten staan voornamelijk akkers, velden, bos en grasland afgebeeld voor het onderzoeksgebied. Er zijn enkele gebouwen en een poel aanwezig. Deze bevinden zich alle binnen de door huidige fabrieksgebouwen verstoorde zone.

3.4 Archeologische verwachting

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal konden we achterhalen dat er binnen het onderzoeksgebied mogelijk enkele gebouwen (hoeves en landarbeiderswoningen uit de 18de en 19de eeuw) aanwezig waren, alsook enkele perceelgrenzen. De straten die het onderzoeksgebied omringen werden in enkele historische bronnen vermeld. Deze bevestigden het beeld dat de historische kaarten leveren en doet vermoeden dat er gebouwresten binnen het plangebied aanwezig waren.

Een analyse van de gekende archeologische resten in de omgeving leverde enkel gekende gegevens op in de ruimere omgeving rond het onderzoeksgebied. Het dichtstbijzijnde gekende archeologische restant werd aangetroffen op ca. 1km van het onderzoeksgebied. Het gaat hier om enkele steentijd- en ijzertijdartefacten, Romeinse brandrestengraven, late ijzertijd tot vroeg-Romeinse bewoningssporen en middeleeuwse artefacten en bewoningssporen. Verderop, ca. 1,5km verwijderd van het onderzoeksgebied, werden enkele losse vondsten uit de steentijd, metaaltijden en de Romeinse periode aangetroffen. In de ruimere omgeving, binnen een straal van 2km vanaf het

⁴¹ Geopunt, 2016.

onderzoeksgebied, bevinden zich nog enkele gekende archeologische resten. Het gaat hier veelal om losse vondsten uit diverse periodes en enkele indicatoren van sites met walgracht op basis van cartografische gegevens.

De te verwachten onroerende structuren en roerende elementen voor het projectgebied aan de N382, de Ridder de Gellinckstraat en de Gaverstraat zijn echter reeds verstoord door de aanleg van het fabrieksterrein van Unilin in de tweede helft van de 20ste eeuw.

4 Resultaten bureauonderzoek

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het bureauonderzoek samengevat en geanalyseerd. Deze analyse leidt tot een advies voor een eventueel verder vooronderzoek, een opgraving of voor een vrijgave van het terrein. Dit advies dient bekrachtigd te worden door het agentschap Onroerend Erfgoed.

4.1 Algemeen

Naar aanleiding van een stedenbouwkundige aanvraag heeft BAAC Vlaanderen bvba in opdracht van *Agristo* een bureauonderzoek uitgevoerd. Op het terrein zal door *Agristo* een nieuw fabrieksgebouw gerealiseerd worden. Dit gaat gepaard met graafwerken waardoor het bodemarchief zal verstoord worden.

Uit het bureauonderzoek is gebleken dat het onderzoeksgebied reeds grotendeels verstoord is geworden door de bouw van een fabrieksgebouw in de tweede helft van de 20ste eeuw. De sporen die hieronder verwacht konden worden, zijn vermoedelijk door deze ingreep reeds vernield. Het onderzoeksgebied is over bijna de hele oppervlakte in zekere mate verstoord. Ongeveer 59% van het terrein is zwaar verstoord door de aanwezigheid van Unilin fabrieksgebouwen en nog eens ca 37% van het terrein is verhard. Slechts 4% van het terrein is onbebouwd en onverhard, hoewel daarvan nog eens meer dan een kwart dicht bebost is.

4.2 Beantwoording onderzoeksvragen

Het doel van dit bureauonderzoek was een archeologische evaluatie van het terrein. Hierbij kunnen volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

1. Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?

Historische gegevens werden door middel van bronnenonderzoek en cartografisch onderzoek verworven. Zowel historische als cartografische bronnen leverden gegevens op over enkele aanwezige gebouwen en perceelgrenzen binnen het onderzoeksgebied. Er is ook een poel aangeduid op de Vandermaelen-, Popp-kaart en de Atlas van de Buurtwegen. Er bevonden zich vanaf de tweede helft van de 18de eeuw enkele gebouwen binnen het plangebied. Hiervoor was het gebied waarschijnlijk steeds onbebouwd en in gebruik als akker-, wei- of grasland of beboste zone. Aan de straten die het onderzoeksgebied insluiten was er vanaf de 18de eeuw bewoning, echter binnen het onderzoeksgebied was er volgens de bronnen en kaarten geen dichte bebouwing aanwezig tot aan de bouw van het Unilin fabrieksgebouw in de tweede helft van de 20ste eeuw.

Binnen het onderzoeksgebied zijn geen gekende archeologische gegevens beschikbaar. Er werd een site onderzocht op ca. 1km van het onderzoeksgebied. Deze leverde vondsten en sporen op uit de steentijd, ijzertijd, Romeinse tijd en middeleeuwen. Overige gekende archeologische gegevens bevinden zich nog verder weg van het onderzoeksgebied. Het gaat hier veelal om losse vondsten uit diverse periodes.

2. Hoe was de oude perceelindeling?

Informatie over de perceelindeling vinden we terug vanaf omstreeks het einde van de 18de eeuw. Op de Ferrariskaart zijn enkele perceellijnen te zien. Enkele hiervan zijn mogelijk aanwezig binnen het onderzoeksgebied. Duidelijkere informatie vinden we vanaf omstreeks het midden van de 19de eeuw

via de Popp-kaart en de Atlas der Buurtwegen. Hier zien we verschillende perceellijnen binnen het onderzoeksgebied. Het gaat om vele percelen van verschillende groottes, waarbij de perceellijnen verschillende oriëntaties aannemen.

3. Welke info is er nog te vinden over de huidige bebouwing en over voormalige constructies op het terrein?

De gebouwen die zichtbaar zijn uit de Popp-kaart en de Atlas der Buurtwegen, midden tot eind 19de eeuw, zijn kleine hoeves en landarbeiderswoningen. Het landschap had toen nog een landelijk karakter. Er is ook geen weergave van wegen naar de gebouwen, men maakte hier dus waarschijnlijk nog gebruik van landweggetjes, die niet op kaarten werden aangeduid.

De huidige bebouwing bestaat uit een groot fabrieksgebouw van Unilin, dat in de tweede helft van de 20ste eeuw werd opgericht. Rondom het fabrieksgebouw zijn asfaltwegen aangelegd. Binnen het onderzoeksgebied bevinden zich onderkelderde delen van het fabrieksgebouw. De verstoring hier zou tot 5m diepte reiken. Verschillende septische putten en tanks voor opslag werden binnen het onderzoeksgebied ingegraven. Een deel van de fabrieksgebouwen is gebouwd op palen. Deze zijn vele meters diep ingeheid. Rioleringen en waterleidingen lopen ook onder de gebouwen op verschillende locaties doorheen het onderzoeksgebied.

4. Welke archeologische structuren kunnen ter hoogte van het onderzoeksgebied verwacht worden op basis van een analyse van het historisch kaart- en bronnenmateriaal?

Op basis van het historische kaart- en bronnenmateriaal kan men verwachten dat er verschillende perceelgreppels, een poel en sporen van bewoning uit de 18de eeuw en recenter aanwezig waren binnen het onderzoeksgebied.

5. In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?

De zone waarin sporen verwacht worden binnen het onderzoeksgebied is verstoord door het huidige fabriekscomplex van Unilin. De verstoringen variëren in diepte. De verstoring bij de aanleg van de wegen rondom de fabrieksgebouwen zal eerder ondiep zijn. De aanleg van de fabrieksgebouwen zal een grotere impact hebben gehad op het bodemarchief. De gebouwen werden gedeeltelijk op palen gebouwd, die verschillende meters diep geplaatst werden. Enkele delen van het gebouw binnen het onderzoeksgebied werden voorzien van kelders. Deze verstoorden het terrein tot ca. 5m. Er werden binnen het onderzoeksgebied verschillende septische putten en voorzieningen voor opslag ingegraven. De riolering en watervoorziening loopt ook over grote delen van het onderzoeksgebied onder de fabrieksgebouwen door. Het onderzoeksgebied is voor ca 59% bezet door de fabrieksgebouwen van Unilin en nog eens 37% van het terrein is verhard. Nutsleidingen en graafwerkzaamheden ter voorbereiding van deze verhardingen zullen de bodem ter plaatse allicht ook verstoord hebben. Van de onbebouwde 4% van het terrein is nog eens 28% dicht beplant met grote bomen. Ook deze zullen een versturende impact hebben op het bodemprofiel.

Effectief kan gesteld worden dat slechts zo'n kleine 3% van het terrein een redelijke kans biedt op het aantreffen van intacte archeologische resten.

6. Is er via archeologisch onderzoek of waarnemingen op aanpalende of nabijgelegen percelen reeds info beschikbaar over de bodembouw?

Er zijn geen gekende archeologische of bodemkundige waarnemingen gebeurd in de onmiddellijke omgeving van het onderzoeksgebied.

4.3 Samenvatting/assessment bureauonderzoek

In deze samenvatting wordt een kort overzicht gegeven van de werkwijze van het bureauonderzoek en de belangrijkste conclusies. Bovendien wordt een afweging gemaakt van de noodzaak voor verder vooronderzoek voor de locatie.

In het plangebied van Agristo te Wielsbeke, Fase 1b, wordt de nieuwbouw van een fabriek gepland op een reeds bestaand fabrieksterrein. De bestaande bebouwing dient hiertoe te worden afgebroken. Het doel van onderhavige archeologienota was het inschatten van het archeologisch potentieel van het plangebied en het opstellen van een programma van maatregelen voor een eventueel verder vooronderzoek met een ingreep in de bodem. Gebaseerd op de resultaten van het uitgevoerde bureauonderzoek is de noodzaak voor verder archeologisch onderzoek op het terrein echter volledig afwezig gebleken.

Voor het bureauonderzoek werd gebruik gemaakt van zo veel mogelijk beschikbare bodemkaarten, geologische kaarten, historische kaarten en archeologische gegevens. Bovendien werden de – nog niet in detail uitgewerkte – plannen van de opdrachtgever geplot op de bestaande situatie. Op deze manier kon een inschatting worden gemaakt van het onderzoekspotentieel van het plangebied aan de hand van bodem- en aardkundige gegevens en kon een specifieke verwachting ten aangaan van de archeologische waarden op het terrein worden vastgesteld. Bovendien kon worden ingeschat wat de impact van reeds bestaande verstoringen op het eventueel aanwezige erfgoed waren geweest, en de omvang van vernietiging van het potentieel aanwezige erfgoed door de geplande nieuwbouw werd ingeschat.

Het bureauonderzoek toonde aan dat het plangebied waardevolle archeologische resten zou kunnen bevatten vanaf de steentijd tot de nieuwe tijd, waarbij het vermoedelijk zou gaan om artefactvondsten uit de steentijden en/of grondsporen en artefacten, gelinkt aan agrarische bewoning of activiteit uit de ijzertijd tot de nieuwe tijd. Eventuele diepe funderingsresten of uitbraaksporen van hoevegebouwen uit de nieuwe tijd zouden nog aanwezig kunnen zijn.

Met name de sporen en vondsten uit de vroegere perioden zouden een grote kenniswinst voor de omgeving opleveren. Uit de resultaten van het bureauonderzoek bleek echter ook dat de bodem in het grootste deel van het plangebied verstoord en/of aanzienlijk afgegraven is. Dit is in ieder geval zo ter hoogte van de huidige fabrieksgebouwen van Unilin. De bodem is op verschillende locaties diep verstoord en het archeologische niveau is hier verdwenen of in elk geval zwaar aangetast. Er is voor het overgrote deel van het plangebied dan ook een zeer kleine kans op het aantreffen van intacte archeologische resten.

In paragraaf 2.1 werd de huidige situatie met bestaande verstoringen weergegeven. Een deel van de oude fabriek werd reeds afgebroken. De ligging van de voormalige rioleringen was het enige dat specifiek achterhaald kon worden. De opdrachtgever meldde wel dat onder het afgebroken deel ook kelders en opslagtanks aanwezig waren. De rioleringen, kelders en betonpalen werden hier volledig verwijderd, plaatselijk tot een diepte van 5m. Voor de delen van het terrein waar nog fabrieksgebouwen aanwezig zijn, kon de ligging van kelders, riolering en betonpalen wel worden weergegeven. Deze elementen zijn alle afzonderlijk niet vlakdekkend verstorend, maar zijn alom tegenwoordig. Gecombineerd zorgen deze factoren echter voor een verstoring van het overgrote deel van het plangebied. Eventuele aanwezige archeologische resten zullen dermate fragmentair bewaard zijn dat de potentiële kenniswinst heel erg klein is.

Het enige deel van het plangebied waar nog min of meer intacte archeologische waarden verwacht zouden kunnen worden, betreft het uiterste oosten van het terrein, 4200m² dicht bebost gebied. De

wortels van de bomen hebben eventueel hier aanwezige archeologische waarden op z'n minst echter ook omgewoeld. Zelfs indien op deze locatie nog archeologische waarden aanwezig zouden zijn, dan zou de zeer beperkte omvang er van nauwelijks kenniswinst over het erfgoed in het plangebied en haar wijdere omgeving opleveren. Direct ten oosten van het onverharde gebied is bovendien een weg en andere bebouwing aanwezig waardoor de kans dat eventuele archeologische waarden uit het plangebied bij een eventueel ooit later uit te voeren archeologisch onderzoek op de aanpalende terreinen kunnen aansluiten nihil is.

BAAC stelt dan voor om binnen het plangebied geen aanvullend archeologisch vooronderzoek uit te voeren en de opdrachtgever ook niet te belasten met een archeologische opgraving. Het uitvoeren van verder vooronderzoek op het terrein zou geen tot een zeer geringe kenniswinst opleveren ten opzichte van het reeds uitgevoerde bureauonderzoek.

Dit advies ontslaat de opdrachtgever, noch de aannemer van de geplande werken, niet van zijn verplichting om tijdens de bouwwerken rekening te houden met de wettelijke archeologische meldingsplicht.

4.4 Programma van maatregelen

Gezien de zeer geringe kans dat er binnen het plangebied nog intacte archeologische resten aanwezig zijn, stelt BAAC geen verder vooronderzoek voor.

5 Bibliografie

Beke F., 2015. *Archeologische nota Wielsbeke, Maurissenstraat*. Ruben Willaert

Bogemans F., 2007a. Toelichting bij de quartairgeologische kaart, *kaartblad 29 Kortrijk*, Vlaamse Overheid Dienst Natuurlijke Rijkdommen, Brussel.

Bogemans F., 2007b. Toelichting bij de quartairgeologische kaart, *kaartblad 29 Kortrijk*, Vlaamse Overheid Dienst Natuurlijke Rijkdommen, Brussel: uitsnede tabel 10, p.63.

CadGIS, 2016 [online: CadGIS Viewer Grand Public] bron: ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/?local=nl_BE (geraadpleegd op 19 april 2016).

De Moor G., Lootens M., van de Velde D. & Meert L., 1997a. Toelichting bij de quartairgeologische kaart, *Kaartblad 21 Tielt*, Vlaamse Overheid Dienst Natuurlijke Rijkdommen, Brussel.

De Moor G., Lootens M., van de Velde D. & Meert L., 1997a. Toelichting bij de quartairgeologische kaart, *Kaartblad 21 Tielt*, Vlaamse Overheid Dienst Natuurlijke Rijkdommen, Brussel: uitsnede kaartbijlage.

DOV Vlaanderen, 2016 [online: bodemverkenner] bron: <https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=public-bodemverkenner#ModulePage> (geraadpleegd 13 april 2016).

Geopunt, 2016 [QGIS plugin] (geraadpleegd 12-15 april 2016).

Inventaris onroerend erfgoed, 2016a [online inventaris bouwkundig erfgoed: Wielsbeke geheel 125004] bron: <https://inventaris.onroenderfgoed.be/dibe/geheel/125004> (geraadpleegd 13 april 2016).

Inventaris onroerend erfgoed, 2016b [online inventaris bouwkundig erfgoed: Gaverstraat ID: 114211] bron: <https://inventaris.onroenderfgoed.be/dibe/geheel/114211> (geraadpleegd op 14 april 2016).

Inventaris onroerend erfgoed, 2016c [online inventaris bouwkundig erfgoed: Ridder de Ghellinckstraat ID: 114232] bron: <https://inventaris.onroenderfgoed.be/dibe/geheel/114232> (geraadpleegd op 14 april 2016).

Inventaris onroerend erfgoed, 2016d [online inventaris bouwkundig erfgoed: Grote Molstenstraat ID: 114212] bron: <https://inventaris.onroenderfgoed.be/dibe/geheel/114212> (geraadpleegd op 14 april 2016).

Zonder auteur 2015. *Wielsbeke Lobeekstraat*. Monument Vandekerckhove

6 Lijst met figuren

Figuur 1: Beslissingsboom bij stedenbouwkundige vergunning (Bron: Onroerend Erfgoed)	1
Figuur 2: Situering van het onderzoeksgebied op de GRB-kadasterkaart	2
Figuur 3: Onderzoeksgebied op de orthofoto	3
Figuur 4: Fasering van de geplande werken in het onderzoeksgebied. Plot BAAC op orthofoto.	4
Figuur 5: huidige bebouwing en verharding op het terrein te Wielsbeke. Plot door BAAC op GRB.	6
Figuur 7: Plan van huidige rioleringen op het terrein te Wielsbeke	7
Figuur 8: Weergave van de locaties van betonnen sokkels in de bestaande bebouwing	8
Figuur 9: Weergave van de ligging van putten en kelders in bestaande situatie	9
Figuur 11: Inplanting van nieuwbouw fabrieksgebouwen en putten	10
Figuur 12: geplande nieuwbouw op het terrein te Wielsbeke. Plot door BAAC op orthofoto.	11
Figuur 13: Situering van het onderzoeksgebied op de topografische kaart 1:10 000	12
Figuur 14: Situering van het onderzoeksgebied op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM)	13
Figuur 15: hoogteverloop van het onderzoeksgebied	13
Figuur 16: Situering van het onderzoeksgebied op de tertiairgeologische kaart	14
Figuur 17: Situering van het onderzoeksgebied op de quartairgeologische kaart schaal 1:200.000 ...	15
Figuur 18: Uitleg type 3 en type 6, volgens de quartairgeologische kaart 1:200.000.	15
Figuur 19a (links) en 6b (rechts): Kenmerken van de quartairgeologische kaart 1:50.000 voor wat betreft het onderzoeksgebied	16
Figuur 20: Situering van het onderzoeksgebied op de quartairgeologische kaart schaal 1:50.000	17
Figuur 21: Situering onderzoeksgebied op de bodemkaart van Vlaanderen	18
Figuur 22: Situering onderzoeksgebied op de potentiële bodemerosiekaart van Vlaamse gemeenten	19
Figuur 23: Bodemgebruik in de omgeving van het plangebied volgens de bodemgebruikskaart.	19
Figuur 24: CAI-kaart van het onderzoeksgebied met de archeologische vindplaatsen in de omgeving	21
Figuur 25: Ferrariskaart met aanduiding van het onderzoeksgebied	23
Figuur 26: Vandermaelenkaart uit 1854 met aanduiding van het onderzoeksgebied	24
Figuur 27: Popp-kaart uit 1842-1879 met aanduiding van het onderzoeksgebied	25

7 Lijst met tabellen

Tabel 1: Archeologische waarden in de CAI in de omgeving van het onderzoeksgebied	20
---	----

8 Bijlagen

8.1 Privacyfiche (wordt afzonderlijk bijgeleverd)

8.2 Tabel met archeologische perioden

BC/AD	Archeologische periode	Geologie	Klimaat	Cal C14 BP
1.800	Nieuwste Tijd	Holocene	Subatlanticum	1.000
1.500	Nieuwe Tijd			
500	Middeleeuwen			
0	Romeinse Tijd			
50				
800	IJzertijd		Subboreaal	2.000
	Bronstijd			
2.000				
4.500	Neolithicum			
5.300	Mesolithicum			
8.800	Paleolithicum	Pleistocene	Boreaal	3.000
			Preboreaal	4.000
			Late Dryas	5.000
			Allerød	
			Vroege Dryas	
			Bølling	
			Weichsel	
100.000			Eem	8.000
300.000	Saale	10.000		

8.3 Documenten Fase 1a (afzonderlijk bestand)